

Løssalg: 52,50 kr.

ISSN 1904-6375

DANSKE POTTEMAGERE

Medlemsblad for Dansk Pottemagerforening af 1894

Nr. 40
juni 2015
www.danskepottemagere.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Formandens leder	Side 1
Grimmerhus genåbnet	Side 1
Workshop og generalforsamling	Side 3
Made in Denmark	Side 16
Annoncer	Side 17

Forslag til bestyrelsen: Kunne der blive arrangeret en fælles efterårs-udflugt til det nye 'Clay'-museum med rundvisning en lørdag i september 2015?

Sidste frist for indsendelse af artikler, læserbreve, annoncer, kommentarer, ris og ros er:

1. september 2015

Næste udgave af Danske Pottemagere udkommer i oktober 2015

Ansvarshavende redaktør:

Meike Diederichsen
Malling Bjergevej 66
8340 Malling
meikeskeramik@hotmail.com
Tlf: 26 37 78 30

FORMANDENS LEDER

Af Finn Risom

Workshop og generalforsamling i Tolne blev en rigtig fin begivenhed, som vil blive husket længe af deltagerne. Vi fik mulighed for at prøve brændingsformer, som de færreste af os havde erfaring med i forvejen. Tak til Janne og Gregory for deres gæstfrihed og entusiasme.

Beretning og referat følger med dette nummer af bladet. Her vil jeg fremhæve, at 30 af foreningens 61 medlemmer kom til generalforsamlingen. Så mange har vi vist ikke været længe til en generalforsamling. Især vil jeg fremhæve, at det var glædeligt, at så mange af vores nye medlemmer deltog. NB: Kontroller medlemslisten på foreningens hjemmeside www.danskepottemagere.dk. Det er vores officielle medlemsliste, så vi vil gerne vide, hvis du ikke er korrekt registreret.

Bestyrelsen har holdt det første møde og fordelt en række arbejdsopgaver. Vigtigst er, at vi har nedsat en arbejdsgruppe til at arbejde med beslutningen om den næste fællesudstilling med tema om udenørskeramik.

Vi håber, den kan gennemføres i 2016. Arbejdsgruppen består af Signe Kähler, Maj-Britt Lindequist, Lene Kaas og Anna Johannsdottir. Desuden arbejder Lisbeth Kring med forslag om, at forårsweekend 2016 med generalforsamling bliver på Fyn, og Finn vil i samarbejde med Christian Glahn planlægge en workshop om "de sorte pletter" og jdepotteteknik, som vi vil foreslå afholdt efteråret 2016 i Saglandet ved Lejre på Sjælland.

Et yderligere forslag til et arrangement er en tur til Skåne, som ikke er tidssat endnu. Bestyrelsen har planlagt yderligere 2 møder som afholdes 27.09 og 9-10.01.2016. Imellem møderne "taler vi sammen" via mail. Vi vil meget gerne have input til vores arbejde.

Til sidst vil jeg benytte lejligheden til endnu engang at takke Marie Würtz for hendes store arbejde for foreningen. Marie ønskede i år at træde ud af bestyrelsen efter nu i flere perioder siden 1990'erne at have været aktiv i bestyrelsen, i sidste omgang som næstformand og kasserer, men i en årrække tidligere som formand. Stor tak for din indsats.

'CLAY' KERAMIKMUSEUM DANMARK ER ÅBNET

Af Lisbeth Kring Jensen

Den 19. maj åbnede Keramikmuseet i Middelfart efter 2 års ombygning. Det nye museum åbner ikke bare i nye flotte rum og bygninger, men også med nyt navn. Det nye navn er "CLAY Keramikmuseum Danmark".

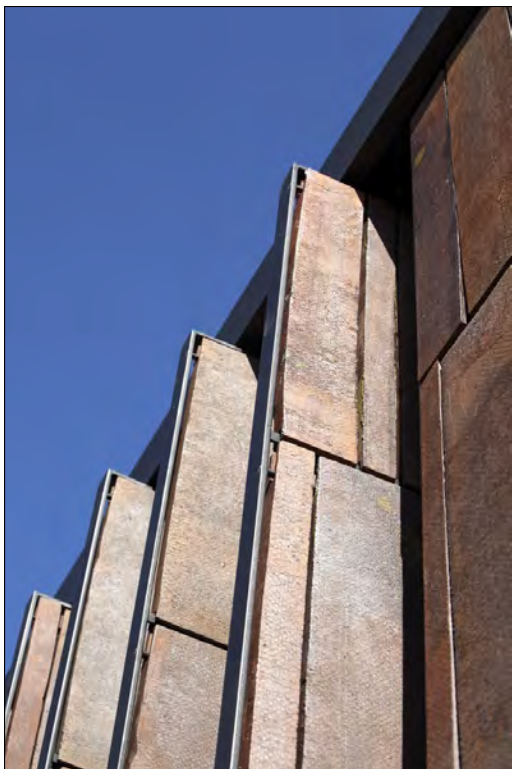
Inden museet slog dørene op, måtte det dog igenem nogle turbulente måneder. Den 9. marts blev der nemlig pludselig udsendt en pressemeddelelse, som ganske kort fortalte, at Grimmerhus' direktør Lise Seisbøll og bestyrelsesformanden Jan Horskjær havde forladt museet med øjeblikkelig virkning. De første dage svirrede det med rygter og gætterier i de fynske medier og på Facebook, ingen fra museet eller bestyrelsen ville udtale sig, de

mange frivillige hjælpere truede med at gå, hvis Lise ikke kom tilbage, og man vidste ikke, om byggeriet og udstillingerne nu overhovedet ville blive klar til den annoncerede åbning den 19. maj.

Til sidst kom det endelig frem, at Lise Seisbøll havde sendt en mail til bestyrelsen, fondene og nogle af keramikkerne, hvori hun fremførte sin store frustration over sine samarbejdsvanskeligheder med formanden Jan Horskjær. Og det var altså denne mail, som fik bestyrelsen til med øjeblikkelig virkning at fyre *både* Lise Seisbøll og Jan Horskjær.

Personligt synes jeg, det er et stort tab for "CLAY", at det nu ikke længere er Lise Seisbøll, der står i spidsen for museet. Hun har været en ukuelig ildsjæl, som de sidste 18 år har hævet museet op på et internationalt niveau med sin enorme viden og evne til at skaffe midler til spændende udstillinger og udvidelse af museet.

Men museet *blev* heldigvis klar til at åbne den 19. maj. Og det er blevet et fantastisk flot museum. Den nye tilbygning, som er tegnet af arkitekterne Kjaer og Richter, er ca. 1500 m² stor og ligger hovedsageligt under jorden, men åbner sig med glasfacader i skrænten ud mod Lillebælt. Den del af byggeriet som ligger over jorden, er beklædt med vendbare håndlavede teglsten fra Petersen Tegl, som bruges som lameller, der kan lukke lyset ind eller ude efter behov.

Tilbygningen er bygget sammen med den gamle hovedbygning fra 1856 under jorden. Det betyder, at indgangen ligger i den gamle hovedbygning, hvorfra man så kommer ind i tilbygningen gennem kælderen. Det er en fin måde, det nye er blevet koblet sammen med det gamle på.

Åbningsudstillingen, som kan ses helt frem til den 10. januar 2016, hedder "Brandes og Bindsbøll Bånd og Brud" og viser mange store værker af Peter Brandes, som hovedsageligt er lavet på Tommerup Keramiske Værksted i samspil med værker af Thorvald Bindsbøll, som har været Brandes' største inspirationskilde gennem hele hans keramiske virke.

Et af de nye udstillingslokaler har fået navnet "Skatkammeret"; her kan man se udvalgte pragtstykker af "Gaven", hele den store samling af keramik fra Den Kongelige Porcelænsfabrik, som museet overtog i 2010.

I andre udstillingslokaler kan man se nogle af de mange værker, der findes i museets faste samling, og i den gamle hovedbygning er der indrettet en ny, flot museumsbutik og en lækker café med en dejlig udsigt ud mod parken og Lillebælt.

SALTBRÆNDEWORKSHOP OG GENERALFORSAM- LINGSWEEKEND

Ved middagstid torsdag den 12. marts fandt flokken af spændte medlemmer frem til Tolne Gjestgivergaard mellem Frederikshavn og Hjørring. Den store, gamle kro ligger lige over for trinbrættet i Tolne, hvor man kan hoppe på toget og køre direkte til fx København. Så kom ikke her og snak om Udkantsdanmark!

Der er keramik **overalt** på Tolne Gjestgivergaard!

Tolne Gjestgivergaard er delt i to dele: Til venstre kommer man ind i værkstedsfløjen, også kaldt deres "studio", hvor entreen rummer udstillingsmontrer, hvorefter man går ned ad et par trappetrin til et stort værksted med salgsdisk. Ovenpå er "privaten", hvor Gregory og Janne bor med deres datter Iben på tre år. Den store fløj til højre er selve den gamle kro. Her finder man både en rummelig slyngelstue, den lange krostue, hvor vi blev bænket ved langbord til alle måltiderne, et par mindre stuer, deriblandt den gamle reception med bardisk, opgangen til første sal, samt det store industrikøkken. Janne og Gregory havde gjort meget for at nå at blive færdig med istandsættelsen af alle gæste- og badeværelserne ovenpå, men var ikke kommet helt i mål. Så vi blev henvist til den lokale campingplads, hvis vi ville i bad.

Hvad der manglede af komfort, blev dog så rigeligt opvejet af hjertelighed og smittende energi. Og det flotteste vejr! Kroen ligger med en skrænt i baghaven mod syd, så man kunne sidde op ad den lune husmur, få sol på næsen og kigge på, når husets hund jagtede kattene og hønsene rundt om buske og træer. Til frokost fik vi serveret kålsuppe med pølse, krydret med de første fortællinger og informationer om de brændinger, vi skulle i gang med. Der skulle brændes både i salt- og i sodaovnen. Og hvad er så egentlig forskellen mellem en salt- og en sodaabrænding?

Saltovnens indre

Salt (Natriumklorid) er temmelig aggressiv, så når det kastes ind i ovnen, kan det nemt fylde hele atmosfæren og slå sig ned som glasur overalt på godset i ovnen. I en saltbrænding brænder man altid reduceret.

Sodaovnens indre

Soda (Sodakarbonat) er noget tungere i det, så når det kommer ind i ovnen, vil det ikke fordele sig så jævnt. Også i Tolnes sodaovn bliver der reduceret, men kun tidligt, omkring 700 grader, for at få reduceret det jern, der er i leret. Bagefter bliver brændingen oxyderende igen.

Efter frokosten var vi alle *meget* klar til at komme i gang med vores egne potter. I værkstedet havde Janne stillet an med deres egne glasurer og begitninger, som vi fik lov til at bruge. Alt deres eget gods bliver råbrændt, men vi kunne sagtens anvende både glasurer og begitninger på de forglødede ting, vi havde med.

Janne viser og fortæller

Janne holdt et oplæg, hvor hun viste eksempler på, hvordan tingene kunne komme til at se ud i de forskellige brændinger. Hun fortalte også, at det faktisk er spændende at eksperimentere med meget forskellige lertyper, når man brænder med salt og soda. Porcelæn tager fx næsten ikke imod salt, hvorimod groft ler nærmest suger det til sig.

En glasur var specielt velegnet til begge brændinger og alle lertyper. Det var Jannes egen chinosglasur. Hun introducerede også en blå og en grøn glasur til saltovnen, men i grunden var vi nok mest tændte på at se, hvad selve saltet ville afstedkomme af overflader på vores ting. Til sodaovnen har Janne en flaskegrøn kobberglasur, der kan blive

rød eller pink i reduktion. Hun er i øjeblikket meget optaget af at arbejde netop med den grønne farve, så derfor reducerer hun, som nævnt, ikke sodaovnen ret meget. Glasurer til saltovne må ikke indeholde kalk, men skal være feltspatbaserede.

Ovnene i Tolne er placeret oppe på skrænten i haven bag kroen. Saltovnen står sammen med en Anagama under et halvtag, mens sodaovnen står ved siden af ude i det fri. Både salt- og sodaovnene såkaldte Usagigama (usagi = kanin, gama = ovne). Det er en traditionel japansk ovnform, der opstod som de første enkeltmandsovne. De ligner lidt kaniner med det buede ovnkammer og to skorstenene for enden som ører. Tolnes Sodaovn har dog kun én skorsten.

Med så mange deltagere kunne hver enkelt af os selvfølgelig ikke have alt for mange ting med i ovnene. Umiddelbart ser ovnrummene egentlig ret store ud, men stablepladsen er noget begrænset, når det kommer til stykket, fordi der skal levnes plads til træfyringen. I den side, hvor brændestykker skal puttes i, skal der nemlig være godt med plads, så de ikke risikerer at skade tingene.

En ovnfylgning i en salt- eller sodaovn ligner slet ikke det, vi er vant til fra en almindelig el-ovn. For det første er det en fordel at have forskellige lertyper med. Ovnene bliver markant mindre varme i bunden, så der vil det være smart at placere emner i rødler. Desuden sætter man ikke nødvendigvis ens høje ting i det samme lag. Det er en fordel at levne plads imellem emnerne ved at sætte høje og lave emner blandet, for så kan flammerne nemmere komme rundt og omkring.

Til det praktiske arbejde ved ovnfylgningen hører forberedelse af "afstandsdunder". Man kan ikke sætte emner til salt- og sodabrænding direkte ind på ovnpladerne, da de ville smelte ned på dem. Derfor skal der rulles et stort antal små kugler af en blanding af almindeligt drejeler og en masse meget groft sand. Disse kugler skal lige fugtes og så klistres under bunden af emnet som en slags trefod. Gør man dette for lang tid før, at tingen sættes i ovnen, tørrer de dog og falder af igen. Janne og Gregory bruger også strandskaller som afstandsklodser. De er rent kalk og angribes derfor ikke af saltet.

Også ovnplader og stabelmateriale skal selvfølgelig forberedes. Her blev de smurt med en blanding af aluminiumoxyd og kaolin. Det er en en-til-en-blanding, som i rummål dog bliver til 1 del alu og 2 dele kaolin. Til sidst skulle der sættes kegler i ovnen. Begge ovne har selvfølgelig glughuller, så man kan holde øje med keglernerne.

*Der skulle lige skæres
lidt ekstra stabelmateriale*

Mens aftensmaden blev forberedt, var vi kommet så langt, så man kunne mure ovnene til. Åbningerne bliver lukket med to lag ildfaste sten: det inderste lag med 'softbricks', og det yderste med 'hardbricks'. De "bløde" sten er lidt porøse og derfor i stand til at suge salt og isolere, mens det hårde ydre lag giver stabilitet. I Tolne har de deres hardbricks fra et nedlagt teglværk. Stenene lægges løst oven på hinanden i forbandt, men selvfølgelig med mindst mulig mellemrum. Pyrometeret sættes ind i et mellemrum mellem to sten. Selvom der er sat kegler i ovnen, skal der alligevel et pyrometer til, så man kan følge med i, hvordan temperaturen stiger og falder. Det var ikke helt nemt at få alle stenene til at passe. Det er ikke så tit, at de brænder begge ovne samtidigt, så alle sten var nærmest i brug, og på trods af meget omhyggeligt puslespilsarbejde blev der nogle lidt store huller i muren. De blev stoppet til med den samme masse, som vi havde brugt til afstandsdufterne.

Endelig var ovnene klar til at blive sat i gang. Det gøres i første omgang kun med gas. Pga.

de ubrændte varer foregår opstarten ganske langsomt. I løbet af hele natten mellem torsdag og fredag skulle temperaturen kun komme op på 300 grader. I den mørke, stille og kolde nat så det fantastisk ud at se ovnene stå og dampe.

Nogle af medlemmerne havde sammen med Gregory og hans to frivillige hjælpere gjort middagen klar, og efter maden blev der den sædvanlige hyggelige pottemagersnak, som der altid er, når foreningen mødes.

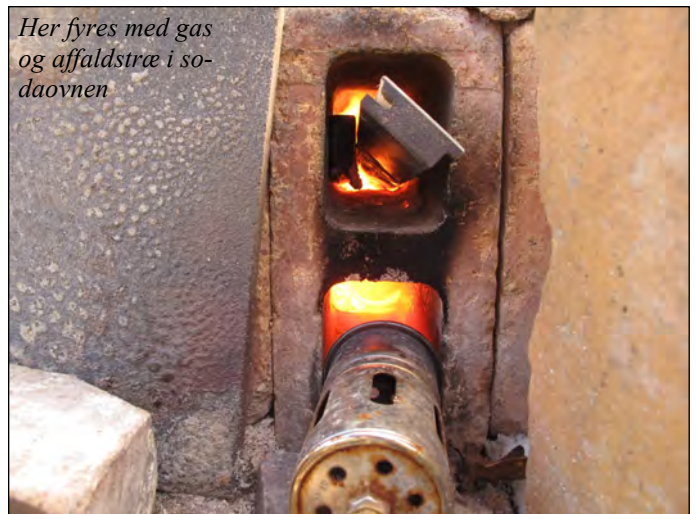
Da ovnene kunne passe sig selv, med minimal overvågning ved Janne og Gregory, kunne vi sove roligt, for brændingen skulle egentlig først for alvor gå i gang næste morgen.

Under morgenmaden holdt Gregory et lille oplæg, hvor han først gjorde lidt rede for brændingernes forløb, men hvor han også fortalte en smule om sit værksteds forskellige aktiviteter, bl.a. om et samarbejde de har fået i stand med det firma, der laver sydesalt på Læsø. Gregory havde på en tur til Læsø fået ideen til at spørge til saltsyderiets affaldssalt, og kontakten endte med, at Gregory og Janne nu producerer læsøsaltglaserede saltkar til dem. Forskellen mellem salttyper ligger i krystallerne. Det grove vejsalt har store, hårde krystaller, som ikke så nemt kan komme rundt i ovnen. Fint bordsalt fordeler sig nemt, men giver til gengæld lidt kedelige overflader. Læsøsalts krystaller består af nogle skarpkantede flager, der opfører sig meget livligt inde i ovnen.

Frosten var endnu ikke gået af græsset, før folk skulle ud og tjekke op på ovnene, hvor alt gik efter planen. Til at starte med kunne vi nu tætte de sprækker, som dampen var kommet ud af hele natten. Godset var blevet tilstrækkeligt tørt til det.

Her fyres med gas og affaldstræ i sodaovnen

En blanding af en del pibeler og 20 dele sand blev blandet med vand til den mørtel, man skal bruge til formålet. Janne og Gregory har en gastank, som der er tilsluttet to gasbrændere, en stor og en mindre. Gasbrænderne kørte stort set konstant i begge ovne, mens temperaturen var på vej op, og nu skulle der samtidig også fyres med træ. Løvtræ (ask og birk) bruges i starten, fordi det ikke brænder så hurtigt, og temperaturen skal stige stille og roligt. Men vi skulle gøre en stor mængde hurtigtbrændende affaldstræ klar, som skulle bruges, når temperaturen skulle stige hurtigere. Gregorys nabo havde skaffet dem en hel trailerfuld frasorterede sortbejdsede skabslåger. Dem skulle vi smadre til småpinde, der kunne passe ind gennem ovnenes brændehuller.

Nu blev ovnvagterne sat i system, så alle deltagerne fik nogle vagter, hvor de var ansvarlige for brændingen. Sådan et skiftehold på to personer havde til opgave at holde øje med temperaturen og røgen og tilpasse fyringen efter det. Når der kommer brænde i ovnen, bliver røgen mørk, og temperaturen falder lidt. Der er sådan set lidt reduktion i ovnatmosfæren, hver gang der kommer brænde ind. Der fyres med så meget brænde, at forbrændingen ikke kan følge med, røgen bliver tyk og sort, og man venter så til den bliver klar igen.

I saltovnen skal reduktionen holdes vedlige gennem hele brændingen. Også når der ved de sidste 200 grader kun fyres med gas. Her kan man ikke længere vurdere reduktionen ved at se efter røgen, men Janne henviste til et andet tegn på reduktion, nemlig de flammer, der slår ud af alle sprækker i ovnen på jagt efter ilt. Brændingen styres efter en kombination af pyrometer og kegler. Pyrometeret viser, hvor hurtigt temperaturen stiger (eller falder, for det gør den jo faktisk mange gange undervejs), mens kegleterne viser, hvor langt brændingen er fremskredet. I Tolne bruger man amerikanske kegler - Orton-cones - der falder med ca. 20 graders mellemrum. Der er forskel på, hvornår ovnene skal have hhv. salt og soda. Salt skal i, når cone 8 er smeltet og cone 9 lige begyndt at neje, mens soda skal startes ved cone 7. Cone 10 er den højeste, der er med i brændingerne.

Den store gødbrænder ved saltovnen

Flammerne søger efter ilt

De første stjerner havde lige vist sig på den aftenrøde himmel, da saltovnen var klar. Janne fyldte en tyk stribe salt på to lange vinkeljern. Gregory tog først en sten ud helt oppe foroven, stak hurtigt hele vinkeljernet ind og tippede saltet af. Næste vinkeljern var jo klar, så han kunne stikke det ind i en ny åbning i den modsatte side foroven, og til sidst blev et sidste læs salt tippet af gennem en åbning noget længere nede, lige over gasbrænderen. Røgen væltede straks ud af skorstenene - en tyk, hvidlig røg, der så ret spektakulær ud i skumringen.

Der saltes tre gange med ca. 20 min. mellemrum, når røgen er gået fra hvid til klar. I første saltning havde Gregory brugt almindeligt vejsalt, men så efterlyste vi det meget omtalte læsesalt og fik lov til at gå over til det. Det viste sig, at der faktisk var så tydelig forskel mellem vejsalt og læsesalt i både lyd og røgudvikling, at selv saltbrændingsnybegynderne kunne se og høre det. Med sidste saltning puttede Janne tre-fire stykker løvtræ ind i ovnen til efterreduktion. Det gav en virkelig flot, rød, blårandet flamme ud af skorstenen. Så tog vi gasbrænderen ud, og ovnen blev lukket ned.

Saltovnen efterreducerer

Den store gasbrænder skulle straks over til sodaovnen, som havde rigtig svært ved at komme op i temperatur. Den steg kun få grader i timen, så vi skulle belave os på en temmelig lang ventetid.

Desværre blev sodaovnen ved med at være så langsom, at den først blev færdig ved tre-tiden om natten. Janne, Ulrikka og Lars Lond passede brændingen indtil allersidst, mens resten af forsamlingen efterhånden gik i seng.

10

Udsigten til den lange ventetid fik nogle stykker til at overtale Gregory til at lave en arbejdsdemonstration med hans sorte La Borne-ler. Han viste, hvordan han drejer teskåle på stok. Gregorys drejeskive er japansk og holdes i gang ved, at man kører en drivarm frem og tilbage med et ben. Skiven kan med en enkel bevægelse skifte drejeretning, men Gregory drejer altid til højre, som man gør det i Japan.

Med en osthøvl skar Gregory de karakteristiske facetter i nogle af skålene. Til sidst viste Gregory også, hvordan han laver et fiskefad: Han tog en drejet plade og kastede den hen ad et bræt, til den blev aflang. Så lagde han en hurtigt trillet pølse

(som støttefod) og placerede den aflange lerplade på den med et stykke bølgepap imellem (avispapir kan også bruges). Voilà - fiskefadet kunne nu få lidt dybde, en hurtig hank i hver ende, og færdig!

Nogle af medlemmerne prøvede bagefter selv, og i det hele taget var der en livlig udveksling af ideer og inspiration hele aftenen. Også stedets omfangsrige bibliotek af keramikbøger blev der bladret flittigt i.

Saltovnen var allerede faldet til under 300 grader, da vi kom op lørdag morgen, og vi havde det mest som børn, der venter på julemanden. Kunne vi ikke lige tage nogle sten ud og kigge lidt? Formanden var dog stålsat: først frokost og generalforsamling, så gaver - undskyld - ovntømning.

Den meget velbesøgte generalforsamling blev gennemført i god ro og orden. Referat og bestyrelsens beretning er vedlagt på et ark i bladet. Det skal dog nævnes, at Marie Würtz fik en stor tak, applaus og en afskedsgave, da hun efter mange, mange år nu trak sig som aktivt bestyrelsesmedlem. Sidst på mødet blev der sat en spændende debat i gang om, hvor forskelligt vi hver især prissætter vores ting. En konklusion i denne diskussion blev omtrent, at vi alle, uanset pris, bidrager til at fremme den håndlavede keramiks synlighed og dermed genererer kunder for hinanden. Vi er således ikke så meget konkurrenter, men mere med til at skabe en synergieffekt for vores fag.

Gad vide, om ovnene i Tolne nogensinde er blevet tømt med et større og mere engageret publikum - en sand kødrand af pottmagere med kameraer og mobiler! Janne sørgede for, at vi stillede de færdige ting sådan, at man kunne skelne, hvor i ovnene de kom fra. Det er nemlig en vigtig del af saltbrændingen: Man høster erfaringer for hver eneste brænding, og de danner til sidst en slags indre "landkort" hos ovnens ejer, som præcist ved, hvilke emner der er velegnet til brænding de forskellige steder.

Begge ovne havde frembragt alt fra det mislykkede over det jævnt kedelige til det smukke og spektakulære - og Christians pokaler i forskellige slags ler havde skabt drama ved at både vælte og smelte. Trods det gode vejr blev alle tingene ret hurtigt flyttet ind i husets varme, hvor vi lavede en fælles udstilling i slyngelstuen. Aftenen sluttede festligt med stort fiskebuffet og en fornøjelig navnerunde til maden.

Nordjylland huser mange keramikere, og en del af dem havde bestyrelsen lavet aftaler med til vores hjemrejsedag søndag. Inden vi forlod Tolne, fik vi dog også lige en kort demonstration af en gammel japansk dekorationsteknik, som Gregory har med sig fra sin læretid.

Teknikken går ud på, at man ruller en knyttet snor langs den læderhårde skærv. Forskellige snore efterlader forskellige mønstre. Man trykker kun få centimeter snor ind i skærven ad gangen, men med den fornødne rutine kan man få det til at se ud som, at mønstret gentager sig harmonisk også over større flader. Snoren fugtes inden brug, og vi blev forbløffet over, hvor velholdt Gregorys forråd af snore var. En af dem, som var knyttet rundt om en bambuspind, stammede helt tilbage fra hans gamle læremester, men virkede overhovedet ikke slidt.

Når mønstrene er rullet på, fylder man dem ud med begitning. Begitningen påføres forsigtigt med en pensel i tynde lag på lag, så mønstrene ikke udviskes. Bagefter skræbes fladen lige så stille og møjsommeligt, indtil mønstret til sidst fremstår knivskarpt.

Vaser med snoredekoration og sodabrændt gods med mærker efter strandskaller som afstandsklodser

Vores rundtur i lokalområdet startede hos vores medlem Joan Kristensen i Mygdal. Her nød vi synet af en butik med indbygget værksted, der lige var blevet sat i stand. Joans stilfulde og enkle brugsting præsenterede sig virkelig flot! En idé til efterligning var hendes skrapbog, hvor alle artiklerne var lamineret og sat ind i et pænt og praktisk ringbind, man kunne bladre i. Skråt over for Joan er Cille Colberg ved at etablere værksted, så der skulle vi selvfølgelig også lige kigge. Mygdal er kun en lille, upåfaldende flække, hvor der her i det tidlige forår virker tomt og forblæst, men sommerens turister er åbenbart alligevel så talrige, at de kan oppebære ikke bare de to keramikere, men også en glaskunstner og et galleri, der drives af frivillige og huser skiftende udstillinger.

Næste stop på ruten var Lønstrup. Og i Lønstrup er der for alvor fokus på kunsthåndværk. Her bliver vores diskussion om priser og konkurrence afspejlet i den konkrete virkelighed. Det er i hvert fald en tanke værd, at det er lykkedes den lille by at samle så mange forskellige kunsthåndværkere, uden at de tilsyneladende konkurrerer hinanden ihjel.

Først kiggede vi ind hos Mogens Falkenberg (Mogens Hansen), som nok er den pottemager, der har uddannet flest lærlinge i Danmark. I hans værksted havde datteren Vibe gang i afdrejning af pressede fyrfadsstager, og butikken var åben. Det er den året rundt, selvom Mogens selv tilbringer mindst tre måneder af vinteren i sit atelier i Malaga, hvor han tager sig tid til at lave unika, fx skulpturer og større genstande til udendørs brug. Dem brænder han dog ikke i Spanien, men får dem fragtet til Danmark pr. container.

Hos Mogens er der en stor produktion, så der er blevet ud tænkt smarte løsninger til glaserings!

Mogens' ovne er ret så store og bliver brændt med hhv. gas og olie. Det overraskede nok mange af os, at han faktisk også bruger salt i olieovnen. Man skulle ikke tro, det kunne lade sig gøre i en ovn, der er placeret midt inde i værksted og butik. Det er dog åbenbart helt uproblematisk. Mogens bruger kun ganske lidt salt, og dampen ryger ud af aftrækket. Og på hans skulpturer giver saltet netop den helt rigtige, livlige overflade.

Et stenkast længere ned ad gaden rundede vi galleri Friis, hvor Mogens' kæreste Dorte Friis udstiller sine meget farvestrålende raku-krukker, og vi kiggede også ind hos glaspuster og tidligere pottemager Leif Vange i nærheden. De to er kun et lille udpluk af alle de steder, hvor der kan ses og købes en eller anden form for kunsthåndværk. Til vores næste aftale kørte vi en smule længere ud mod kysten, hvor Dorte Visby holder til. Hun har sit værksted i staldlængerne af en gård, som hun og hendes mand stadig er i gang med at sætte i stand.

Raku-vaser hos Dorte Friis

Dorte Visby

For at kunne drive keramikværksted med salg på sådan en tidligere landbrugsejendom fik hun lavet en særlig lokalplan med kommunen, der kun gælder for netop hendes ejendom. Gården ligger tæt på Maarup Kirke, der blev landskendt, da den styrtede i havet komplet med skeletterne fra kirkegården. Dorte regner faktisk selv med, at hendes ejendom vil gå samme vej inden for de næste 30 år. Hendes ting er for det meste enten raku- eller muffelbrændt og dermed lidt af en nicheproduktion. Som keramikker har hun imidlertid stor glæde af kunsthåndværkermiljøet i Lønstrup, og hun og hendes mand har planer om at udvide forretningen med andre former for håndlavet boliginteriør såsom møbler og masseovne.

Raku-kugler af Dorte Visby

Udstilling i stalden

I det smukke men kolde forårsvejr gik turen videre til Vennebjerg Mølle, der heller ikke ligger langt fra Lønstrup. Her har Kerstin Feldhaus en café og et pottemagerværksted i et gammelt og nu gennemrestaureret hus, der tidligere havde tilhørt maleren Johannes Hoffmeister (1914-1990). I det hyggelige café fik vi varmen igen med en god kartoffelsuppe og Kerstins fantastiske hjemmebak. At hun er efterkommer af et tysk bagerdynasti fornægter sig nemlig ikke! Kerstins mand fortalte om caféens tilblivelse og succes - en spændende historie, der viser, hvor vigtigt der er at have et godt og konstruktivt samarbejde med ens naboer, i deres tilfælde den historiske mølle

Kerstins smarte kaffetrakke

Man kunne godt mærke på forsamlingen, at vi havde oplevet rigtig meget, ikke mindst her på hjemrejsedagen. Nu begyndte folk at mærke trætheden,

man var mæt og tilfreds og begyndte at længes hjem. Derfor var det også kun nogle få stykker, der også tog det allersidste stop på turen med hos vores medlem Anna Johannsdottir. Det havde været nogle fantastiske dage. Tak til Janne og Gregory og tak til bestyrelsen!

MADE IN DENMARK

Kommentar af Meike Diederichsen

Der er sikkert mange af vores medlemmer, der i foråret fulgte med i Danmarks Radios serie "Made in Denmark" og krydsede fingre for, at Nina skulle vinde – hvilket hun heldigvis gjorde. Stort tillykke! Jeg sad også klistret til skærmen, men jeg blev altså hidsig undervejs. Det der kunne bringe mit pis i kog, var det billede, de almindelige mennesker ude ved tv-skærmene måtte få af det at kunne et håndværk.

Jeg var forarget over, at under halvdelen af deltagerne havde noget der lignede en seriøs uddannelse, og jeg blev træt af, at præsentationen af de forskellige spændende håndværk blev overskygget af det konkurrenceelement, som var seriens alt overskyggende ramme.

Serien promoverer efter min mening et helt misvisende billede af håndværk og design. Kreativitet fremstilles nærmest udelukkende som et iboende talent, som man så bare kan "lege" løs med. Mens den kreativitet, der oprindeligt gjorde dansk design verdensberømt, bygger på viden og kunnen og er noget, man har arbejdet sig til i en lang proces, der først og fremmest har krævet vedholdenhed og gode læremestre.

Eneste formildende omstændighed for mig var faktisk, at det var Nina, der vandt. For hendes høje faglighed kunne seriens 'popsmarte' indpakning heldigvis ikke overdøve. Og så håber jeg, at synligheden i prime time på tv alligevel får en positiv effekt for vores fag i sidste ende.

Benny V. Christensen
Import Export Agentur

TOTAL - LEVERANDØR TIL DEN KERAMISKE INDUSTRI

- Importør af VINGERLING' keramiske lertyper
- Importør af FERRO's keramiske glasurer og oxyder
- Levering med egen bil

Humblevej 26 B, Kædeby, 5932 Humble
Telefon 62 57 12 80 - Telefax 62 57 29 37 - Mobiltelefon 20 46 39 98
e.mail: bennychristensen@c.dk

Elvarmeteknik

Elektriske ovne til bearbejdning af glas

Elektriske kammerovne til keramik

Maskiner og udstyr

Elektriske topovne til keramik, op til 1320°C

ROHDE

Keramik, glas og stentøjsovne
Varmespiraler, automatik, termoføler og
guldsikringer
SALG - SERVICE

Jørgen Bang Oldhøj
Telefon +45 8626 0107
www.elvarmeteknik.dk

WEEKENDENS GRUPPEBILLEDER:

AF POTTEMAGERE ...

... OG AF HØNS

